

# tíðindablaðið sosialurin

Blaðfólk:  
Hegni Djurhuus  
Ábyrgdarblaðstjóri: Randi Jacobsen  
Jan Müller  
Tórfinn Smith

Útgevandi:  
P/f Sosialurin  
Fyrirskjótari:  
Krisjan Dahl  
Ljósmyndari:  
Kjalmar Lindenskov  
Uppseting:  
P/f Sosialurin  
Prent:  
P/f Pressan 1981

Telefon:  
118 20  
Telefax:  
147 20  
Bústaður:  
Argjavegur 26  
Argir  
Postadressa:  
Postmoga 76  
110 Tórshavn

## oddagrein

### Norsk vitjan

Í GJÁR kom Haraldur krúnprinsur av Noregi á vitjan í Føroyum. Hetta er fyrstu ferð í nýggjari tíð, at eitt umboð fyri norska kongahúsið vitjar her í oyggjunum. Saman við Harald er eitt ferðalag uppá ikki minni enn 90 norðmenn, teirra millum norsk fiskimálaráðharrin og handilsmálaráðharrin og norsk sendiharrin í Keypmannahavn. Endamálið við norsku innrásini er at menna samvinnuna millum Føroyar og Noreg, men sjálvandi fyrst og fremst: at fáa føroyingar at keypa meira úr Noregi. Sum stóðan er í dag keypa føroyingar fyri umleið eina milliard kr. av vörum og tænastum úr Noregi og er hetta størsti útflutningur Noregs pr. íbúgva til eitt einstakt land.

TAD er eingin ivi um, at norðmenn eru hjartaliga vælkomnir at vitja brøðrafólkið fyri vestan. Londini bæði hava havt samvinnu frá fyrsta tíð. Uppruni føroyinga vóru jú norskir víkingar, ið leitaðu vestur í hav og vunu upp land her í oyggjunum. Hóast mong hundráð ár eru farin aftur um bak síðani tá, so hevur samvinnan millum londini kortini verið varðveitt og útbygd og kann sigast, at hon í dag — við tí avbera góða ferðasambandinum — er betri enn nakrantíð fyrr.

HETTA samstarvið hevur verið mennandi fyri báðar partar — eingin ivi um tað. Vit minnst, hvussu mentanarligt samstarv tók seg upp fyrst í hesi öldini oghar stórt tal av føroyingum leitaði sær til Noregs á fólkaháskúla. Eisini í nýggjari tíð leita føroyingar til Noregs á skúla, men nú er tað í størri mun á fiskivinnuskúlar. Ein hópur av ungum føroyingum — kvinnur sum menn — hava nomið sær fiskivinnuútbúgving í Noregi og hevur hetta havt ómetaliga stóran týðning

fyri føroyskt vinnulív sum so. Ikki minst, tá hugsað verður um royndirnar at fáa egið fólk til at manna fiskavirkini og at beina fiskiðnaðin á nýggjar og meira inntøkugevandi leiðir umfram at eitt betri menniskjansligt stöð. Og so eiga vit ikki at gloyma alivinnuna, sum í dag verður mannað við fólki, sum í hævudsheitum hevur nomið sær útbúgving og fingið royndir í Noregi. Her hava vit so sanniliga nógv at takka norðmonnum fyri.

MEN fyri at tað ikki bara skal vera »lutter idyl«, so eigur fyri rættvísins skuld eisini at verða nevnt, at tað eru viðurskifti í samvinnuni við Noreg, sum føroyingar ikki eru alt ov fegnir um. Herfyri skrivaði stjórni á Fiskasøluni grein í »Okkara millum«, har hann visti á stóru ónøgðina við »gestablíðni« hjá norðmonnum tá tað snýr seg um at leggja upp vøru í Noregi. Slíkt er norðmonnum til lítlan heiður, helt hann.

NÚ fjølment ferðalag við sjálvum krúnprinsinum á odda vitjar í Føroyum, mugu vit so vóna, at slík vitjan verður at bota um flest øll viðurskifti millum Føroyar og Noreg — bæði á vinnuliga og øðrum økjum. Tað er vón okkara, at norðmenn kunnu fáa nakað burtur úr ferðini her í Føroyum — men eisini at úrslitið verður til felags gagn fyri báðar brøðratjóðirnar. Eitt er vist, og tað er, at vit hava brúk fyri hvørjum øðrum. Sum heimsins fremstu fiskivinnutjóðir er tað ikki bara rætt men heilt náttúrligt, at vit samvinna í framtíðini eisini. Og verður tað einaferð neyðugt at leita eftir ráevnum í undirgrundini, so hava vit eisini har ein góðan samstarvs-partnara í norðmonnum. Tað fer tíðin so at vísa.

jamú

# valagn & veruleiki

## So frítt, so frítt, Páll!

»Hetta landsstýrið hevur fært ein politikk, ið hevur bygt á misálit, misteigliggeran og óvundssjúku... Tey vinstrahallu byggja eftir væl skipaðari ætlan sín eftirlitsstat. Skrivstovu oman á skrivstovu seta teir á stovn undir heitinum at hjálpa fólkinum á ymiskan hátt... Tað er skjótt ikki »den ting«, sum hin einstaki og vinnulív ætla sær undir, at ikki skal spyrjast bæði her og har«, skrivur Páll Vang í Dagblaðnum.

### Okkar viðmerking:

Okkurt meira týðandi og veruleikakent mátti fyrrverandi landsstýrismaðurin og leiðari Fólka-floksins í Suðuroy vita sær at skriva undan løgtingsvalinum enn nakrar lygusøgur og reingingar um verandi landsstýrið uttan at koma við einum tí einasta dømi.

Hvar eru allar hesar skrivstovurnar Páll, og hvar er alt eftirlitið?

Víst hevur landsstýrið útbyggt almennu tænastuna á summum økjum. T.d. hevur landsstýrið givið Arbeidseftirlitinum játtan at stovna deildir, so hetta lívstýðandi eftirlit, sum jú er ein fyrirbygjan og kann í síðsta enda spara sjúkrahúsvirkum orku, kundir virka betur.

Er hetta partur av eftirlitsstatinum, Páll?

Um so er, er talan um eitt gott, ynskiligt og menniskjaligt eftirlit?

Landsstýrið hevur givið Líkningar-ráði Føroya heimildir at skipa deildir kring landið, so fólk sleppa frá at fara til Havnar í samband við skattasurningar. Ein framúr góð tænasta, sum skuldi verið til gagns fyri tey, sum búgva uttan fyri hævudsstaðin!

Er hetta ein partur av eftirlitsstatinum, Páll?

Um so er, er talan um eitt gott eftirlit!

Landsstýrið hevur sett eina fiskivinnu-umsiting á stovn, sum hevur til endamáls at leggja tann partin av fiskivinnuni, har tað almenna er tengt uppi, til rættis. Og henda umsiting mundi helst fáa riddarslag, tá ein reiðari segði: Lat Kjartan stýra fiskivinnuni ístaðin fyri politikkarnar!

WER hetta ein partur av eftirlitsstatinum? Páll?

Um so er, er talan um eitt gott eftirlit, sum meginparturin av vinnuni helst tekur undir við, tí nú er alt savnað á einum stað!

Hafturat eru ymiskar umleggningar gjørdar í umsitingini. Ábyrgdin er lögð á fleiri persónar. Og tað kann ikki vera annað enn rímiligt at nútímansgera almennu fyrisitingina, sum ikki bar orð fyri at virka ov væl.

### Hvør skal geva loyvi?

Tað man ongatíðni í heiminum vera so frítt at byggja eitt ella fleiri vinnuvirki sum í Føroyum. Ein persónur — ella felag — kann byggja fleiri virkir, um hann hevur loyvi frá kommunu, heilsu- og friðingarnavnnd annars. Eingin almennur stovnur kann siga, hatta hava vit ikki brúk fyri. Uttan á havnaðki. Nakað annað er, at almennu figgingarstovrnarnir við sínum játtanum kunnu hava eina hond við í stýring og útbygging. Men er figging fingin til vega aðrastaðni, er einki »yvirvald«, sum forðar.

### Misteinkiliggeran?

Nú er ikki lætt at vita, hvat hesin politiski tungvektarin hugsar um í hesum sambandi. Men hugsar hann kanska um eginpening í samband við skipailøgur, so var tað at fegnast um, at hetta landsstýrið ynsksti greiðari reglur, so óskilið undir seinsta landsstýrið kundi halda uppat, tá uppskrúvaður skipaprisur kundi brúkast sum eginpeningur.

Og er tað at sýna misálit at geva fleiri innflutningsloyvi — eisini til skip, sum skulu troyta nýggjar leiir og onnur fiskasløg. Nei, tað er at sýna álít — bæði tá tað snýr seg um nýggjar 1. floks útróðrarbátar, frystilínuskip, svartkjaftaskip, rækjuskip ella skeljatrolarar, hóast úrslitið hjá onkrum av hesum bólkki gjørdist vánaligari enn vónar.

Nei, her hevur hvørki misteinkiliggeran, misálit ella óvundssjúka ligið aftanfyri. Men hinvegin hevur landsstýrið vilja havt greiðari reglur, og havt ynski um, at øll skuldu vera líka fyri lógum og reglum. Tí tað kundi avgjørt ikki sigast um tað landsstýrið, sum Páll Vang mannaði. Tað hava vit ordnið hjá m.a. Torbjørn Poulsen fyri — og tað enná í samband við heimbygðina hjá Páll!